

SŁAWOMIR BARTNICKI

UNIwersytet w Białymstoku

E-MAIL: SLAWOMIR@UWB.EDU.PL

HIPOTETYCZNA UNIKALNOŚĆ GMIN ZE ZNACZNYM UDZIAŁEM MNIEJSZOŚCI NIEPOLSKIEJ W ASPEKCIE STABILNOŚCI LOKALNEJ EGZEKUTYWY WYŁANIANEJ W WYBORACH BEZPOŚREDNICH¹

Wprowadzenie

Wprowadzenie od 2002 roku możliwości bezpośredniego wybierania reprezentantów lokalnej władzy wykonawczej zakończyło pewien etap reform i przekształceń samorządu terytorialnego w Polsce. Z takim rozwiązaniem wiązano liczne nadzieje, ale również już w fazie prac nad ustawą o bezpośrednim wyborze wójta, pojawiały się też liczne kontrowersje w zakresie działania takiego mechanizmu kreacji lokalnej elity politycznej [Janik 2007: 194-195], dotychczas niewyjaśnione. Aktualne przewartościowanie mechanizmu bezpośredniego wybierania tego organu jednostek samorządu terytorialnego (JST), jak również zakresu jego kompetencji, dotyczy takich kwestii, jak choćby możliwości występowania relacji klientarnych umacniających stabilność lokalnej władzy i szkodzących tym samym lokalnej społeczności [Bober 2013: 31 i nast.]; czy też podważania zasadności bezpośrednich wyborów władzy wykonawczej w kontekście zapisów EKST, przez co wskazuje się na nadmierną koncentrację władzy w rękach jednej osoby (którą jest trudno w praktyce odwołać) oraz możliwości podporządkowywania legislatywy egzekutywie. Warto również zauważyć, że kreślona przez niektórych jeszcze na początku XXI wieku, [Piasecki 2004: 184] wizja stopniowej ewolucji systemu proporcjonalnego w kierunku większościowego w samorządzie terytorialnym, początkowo przez wprowadzenie bezpośredniego wybierania wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, a obecnie przez

¹ Artykuł jest efektem realizacji grantu finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki nr 2014/13/D/HS5/02010, pod tytułem: „Uwarunkowania reelekcji egzekutywy gminnej po 2002 roku w Polsce”.

wybory radnych gminnych w systemie tak zwanych jednomandatowych okręgów wyborczych (JOW), stopniowo uległa realizacji. Przepuszczalnie, wyłanianie radnych gminnych w systemie JOW (od 2014 roku we wszystkich gminach niebędących miastami na prawach powiatu), sprzyjać może wzmacnianiu prawdopodobieństwa reelekcji wśród sprawujących funkcje wykonawcze. Ma to związek z wyznaczaniem granic okręgów wyborczych (tzw. *gerrymandering*). Jednak, pod uwagę należy również brać możliwość blokowania działań wójta, burmistrza przez radę, co może efektywnie ograniczać skutki działań tego organu.

W odpowiedzi na potencjalne negatywne skutki wynikające z bezpośredniego wyłaniania przedstawicieli lokalnej egzekutywy, sugeruje się możliwość ograniczenia dopuszczalnej liczby kadencji dla tego ogniwa władzy (na ogół do dwóch kadencji), co może jednak generować niepożądane następstwa [Titunik 2011: 1], jeżeli nie nastąpią za tym dalsze zmiany i umocowania kompetencyjno-ustrojowe oraz przemiany wzajemnych relacji lokalnej legislatury i egzekutywy.

Pomijając kontrowersje związane z bezpośrednim wyborem i nieograniczoną kadencyjnością dla przedstawicieli lokalnej władzy wykonawczej, taki sposób stanowienia tego organu i dotychczasowy brak limitów w dopuszczalnej liczbie kadencji, umożliwia względnie obiektywne określanie przyczyn porażek i sukcesów wyborczych dla tej grupy stanowisk.

W niniejszym artykule podjęta zostaje próba udzielania odpowiedzi na pytanie, czy gminy ze znaczącym udziałem ludności niepolskiej charakteryzują odmienności w zakresie stabilności lokalnej egzekutywy na tle gmin, w których udział tej kategorii jest znikomy oraz tych gmin, w których w ogóle nie odnotowano ludności niepolskiej w Narodowym Spisie Powszechnym (NSP) z 2002 roku? Zatem zmienna niezależna, to w tym przypadku, występowanie lub nie, tak zwanego znaczącego udziału ludności niepolskiej. Czynniki zwykle brane pod uwagę jako zmienne niezależne określające i współokreślające przyczyny sukcesów i porażek wyborczych przedstawicieli lokalnej egzekutywy, to gama wyselekcjonowanych zmiennych ilościowych charakteryzujących gminy. Wśród tego typu zmiennych wymienić można choćby zmienne z zakresu infrastruktury, gospodarki, cech regionów historycznych [Halamska 2001], aktywności fiskalnej, (np. w zakresie tzw. PBC)², [Veiga, Veiga 2007; Arvate Mendes, Rocha 2010;

² PBC – *Political Budget Cycles*, co najogólniej oznacza zarządzanie transferami finansowymi/wydatkami publicznymi w ten sposób, aby redystrybucję środków dostosować do celów politycznych.

Balaguer-Coll, Brun-Martos, Forte Tortosa-Ausina 2015; Hanusch, Magleby 2014], czy też zmienne społeczno-kulturowe współokreślające jakość życia, wreszcie cały szereg zmiennych demograficznych spośród których liczba ludności ma istotne znaczenie jako zmienna pośrednicząca [Oliver, Ha, Callen 2012; Oliver 2000]. Poza tym, pozycje gmin w rankingach odzwierciedlające natężenie ich wielowymiarowego dobrostanu³.

Generalnie, wskazywanym w literaturze [np.: Oliver, Ha, Callen 2012; Taylor 2015; Trounstine 2015; Trounstine 2011; Krebs 1998] istotnym predyktorem utrzymania się przy władzy (uzyskiwania reelekcji), również tej na szczeblu lokalnym, jest wcześniejsze doświadczenie polityczne na takim stanowisku. Rządzących bezpośrednio wcześniej przez okres przynajmniej jednej kadencji, charakteryzuje przewaga z tego tytułu (*incumbency advantage*), która najogólniej, egzemplifikuje się przez wyższe odsetki głosów zdobywane przez tego typu kandydatów (inkumbentów), w kolejnych wyborach, co rzutuje na zwiększone prawdopodobieństwo sukcesu wyborczego.

Wcześniejsze sprawowanie funkcji z wyboru, buduje przewagę inkumbentów nad pretendującymi do obieralnych stanowisk. Przewaga ta, w przypadku posiadających władzę, wynikać może np. z takiej redystrybucji rzadkich zasobów, której efekty zwiększają prawdopodobieństwo reelekcji [Trounstine 2015: 5 i nast.; Lee 2001: 1]. Choć większe szanse reelekcji w przypadku aktualnie sprawujących władzę wyjaśnia się również sugerując, że zwyciężają „lepsi” kandydaci, którzy deklasują słabszych. Wynik wyborów jest po prostu wynikiem konkurencyjnej rywalizacji, w której wygrywają kandydaci „wyższej jakości” [Erikson, Wright 2001]. Przewaga wyborcza inkumbentów nad pretendentami wynikać może również z tego, że rządzący skutecznie reprezentują interesy swoich wyborców, co ci ostatni dostrzegają i nagradzają. A im większa liczba kadencji przez jaką rządzący pozostaje na stanowisku, tym większej profesjonalizacji, (specjalizacji w zakresie kompetencji w wybranych obszarach problemowych), ze strony

³ Wskazać tu można ranking przygotowywany przez Pawła Swianiewicza i Julitę Łukomską „Sukces mijającej kadencji”. Ranking sporządzany cyklicznie na zakończenie kadencji samorządu terytorialnego, ostatnia dostępna edycja z 2014 roku. Pozycja gminy w zakresie gmin homogenicznych według kryterium zaszerogowania administracyjnego, wyznaczana jest na podstawie odległości od wzorca, czyli metody porządkowania liniowego. Ranking dostępny na: www.wspolnota.org.pl, [01.12.2015]. Innym przykładem rankingu wielowymiarowego dobrostanu gmin, jest sporządzany corocznie od 2003 roku, tak zwany Indeks Rozwoju Zrównoważonego autorstwa Eugeniusza Sobczaka. Metodologia bazuje na przypisywaniu punktów zmiennym diagnostycznym po uprzednim ich sprowadzeniu do wartości względnych. Stosowane kryterium wydzielenia gmin homogenicznych, to ich status administracyjny. Ranking dostępny na: www.wspolnota.org.pl, [01.12.2015].

rządzącego można się spodziewać, co też powinno przekładać się na wyższą efektywność w zaspokajaniu potrzeb wyborców [Kukovič, Haček 2013: 89].

Zjawisko przewagi wyborczej uzyskiwanej z tytułu wcześniejszego sprawowania władzy stanowi istotny problem w zakresie rekrutacji do elity politycznej. Jak wskazano powyżej, sytuacja może rysować się tak, że wygrywa kandydat najlepszy, który w toku kolejnych kadencji zdobywa i poszerza swoje specjalistyczne doświadczenie w zakresie reprezentacji interesów wyborców i w miarę skutecznie ich reprezentuje. Przebieg procesu demokratycznej reprezentacji jest w tym przypadku właściwy. Z drugiej jednak strony, rządzący dysponują przewagą systemową – rzadkimi zasobami, do których nie mają dostępu pretendenci, albo do których dostęp dla pretendentów jest limitowany i obciążony wysokimi kosztami. Przykład stanowią media, w których, częściej z uwagi na pełnione funkcje, obecny będzie sprawujący władzę, przez co buduje rozpoznawalność swojego nazwiska. Sprawujący władzę z uwagi na pełnione funkcje mają też możliwość częstych kontaktów z wyborcami i z ich indywidualnymi sprawami i problemami, co może być szczególnie istotne w przypadku uzyskiwania reelekcji na szczeblu gminnym. Wszystkie te strukturalne uwarunkowania sprzyjają w uzyskiwaniu reelekcji osobom posiadającym doświadczenie polityczne, aktualnie rządzącym i ubiegającym się o kolejną kadencję, a ograniczają szanse pretendentów. Istotne jest przy tym to, w jakich okolicznościach sama przewaga strukturalna jest wystarczająca aby zapewniać kolejne zwycięstwo wyborcze? Poza tym, w jakim zakresie i w jakich warunkach rządzący będą skłonni powiększać przewagę strukturalną swoimi intencjonalnymi działaniami i w jakich uwarunkowaniach takie zachowania przyniosą im największą stopę zwrotu? Sam fakt, że agenci (obieralni politycy) mogą aktywnie poszukiwać luk w kontroli ich zachowania przez mocodawców (wyborcy), a kontrola ze strony mocodawców może być nieefektywna, wiadomo z dorobku teorii agencji [Herbut 2008; Arvind 1998: 13-34]. Toteż, ryzyko wpływu uwarunkowań systemowych oraz ich wykorzystywania przez rządzących jest realne i może przekładać się na zwiększenie przewagi inkumbentów i wyższy odsetek reelekcji w ramach określonej grupy stanowisk. Rekrutacja profesjonalnościowa kandydatów w wyborach może ulegać zaburzeniom, co może być pochodną niewłaściwie zaprojektowanych mechanizmów systemowej rekrutacji, ale również aktywności samych polityków prowadzącej do takiej deregulacji, aby uzyskać jak największą korzyść z tego tytułu.

Optymalizacja mechanizmów rekrutacyjnych może być niemożliwa z kolei bez zaangażowania samych wyborców, wyposażonych w kompetencje polityczne. W większych ludnościowo gminach spotyka się częściej wyborców o wyższych kompetencjach politycznych (np. lepiej wykształconych) i więcej ośrodków potencjalnej kontroli władzy, czyli mediów niefinansowanych przez lokalne władze, a więc potencjalnie od tej władzy niezależnych. W ludniejszych ośrodkach szanse inkumbentów na reelekcję zredukowane będą również przez liczbę konkurentów i przez silniejszą ich ekspozycję w różnych kanałach komunikacji – mediach lokalnych. Bowiem, czynnikiem wzmacniającym pozycję ubiegających się o reelekcję może być deficyt w zakresie informacji o ich potencjalnych konkurentach, które nie docierają do wyborców [Oliver, Ha 2007]. Taka sytuacja może wystąpić w przypadku braku mediów lokalnych.

W zakresie poruszanej problematyki istotne jest również to, czy względnie wysoka rotacja na stanowiskach obsadzanych w drodze wyborów przynosi rzeczywiście więcej pożytku dla wyborców i ogólnie dla suwerena niż dominacja inkumbentów, w jakich warunkach i w jakiej grupie stanowisk? Zakres dominacji tych ostatnich w wyborach do władz centralnych i lokalnych, na przykład w USA jest przez niektórych określany jako „ogromny” [Holbrook, Weinschenk 2014: 292, 300]. Około 90% przedstawicieli Kongresu USA ma bezpośrednio za sobą przynajmniej jedną kadencję na tym stanowisku, [Holbrook, Weinschenk 2014: 295]. W Polsce w wyniku ostatnich wyborów samorządowych w 2014 roku, 65% wybranych na stanowiska wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, to osoby, które otrzymały reelekcję z kadencji poprzedniej. Jak wskazano powyżej, hipotetycznie, wielokadencyjne sprawowanie funkcji może zwiększać specjalizację reprezentanta w zakresie różnych obszarów tematycznych, co powinno nawet przekładać się na efektywność w zaspokajaniu potrzeb suwerena, a nie tylko wyborców określonego polityka. Natomiast, nowo wybrany polityk musi zmierzyć się z mechaniką rządzenia (np. procedury administracyjne w zakresie stanowienia prawa) i wykazać wiedzę w zakresie przedmiotu prawa (określonej problematyki). Zwykle też funkcjonuje w dookreślonej konfiguracji środowiska politycznego, które składa się z koalicjantów, przeciwników politycznych i organów, z którymi musi współpracować. Przedstawiciele lokalnej władzy wykonawczej w Polsce muszą na przykład liczyć się z faktem posiadania bądź nie większości w radzie gminy. Do konfliktów na linii władza wykonawcza – ustawodawcza dochodzić może w sytuacji, kiedy przedstawiciel egzekutywy jest z innego obozu politycz-

nego niż rada [Krasnowolski 2010: 7]. Polityczna afiliacja odgrywa jednak mniejszą rolę w większości gmin w Polsce i w tych samorządach podłożem konfliktów wójt – rada są lokalne problemy związane raczej z efektywnością zaspokajania potrzeb lokalnych oraz jedynie z faktem, czy komitet wójta, burmistrza dysponuje większością w radzie. Niekiedy takie konflikty nie mają realnego związku z rzeczywistością, a służą jedynie doraźnym interesom lokalnych aktorów. W związku z tym, reprezentant władzy wykonawczej w gminie, oprócz pewnej dozy wiedzy formalnej, charakteryzować się też powinien kompetencjami miękkimi. Na naukę jednego i drugiego sprawowanie władzy przez jedną czy dwie kadencje może być okresem niewystarczającym. Zakładając, z wieloma zastrzeżeniami, że arena polityki lokalnej w jakimś stopniu odzwierciedla zachowania głównych aktorów obserwowalne na szczeblu centralnym, to nowo wybierani politycy bez doświadczenia politycznego mogą być szczególnie narażeni na porażkę w strategiach rozgrywanych przez pozostałych aktorów [Peters 1995], tak wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

Scharakteryzowane tu pobieżnie zagadnienia uwarunkowań przewagi wyborczej (*incumbency advantage*) wśród posiadających doświadczenie polityczne (inkumbentów), kreślą obraz tego złożonego zjawiska, które decyduje o jakości mechanizmów politycznej reprezentacji, a które w piśmiennictwie polskim nie doczekało się jak dotąd należytej uwagi. Zjawisko to jest bodaj najbardziej spenetrowane w zakresie władzy centralnej, w obszarze Stanów Zjednoczonych, a nadal, również i tam, potencjalnie niewystarczająco w perspektywie wyborów lokalnych [Marschall, Shah, Ruhil 2011: 1]. Zmiany w zakresie przewagi wyborczej wynikającej z tytułu wcześniejszego sprawowania władzy, w grupie stanowisk wykonawczych w gminach, powinny być monitorowane i wyjaśniane, szczególnie w sytuacji sugerowanych zmian ograniczenia kadencyjności dla tego zakresu stanowisk. Wzrastająca przewaga w tym obszarze rodzi bowiem pytania o jej uwarunkowania i możliwe konsekwencje [np. Stonecash 2008], co jak wyżej nakreślono, z teoretycznego punktu widzenia wcale nie jest jednoznaczne.

W dalszej części artykułu podejmowana jest próba udzielenia odpowiedzi na pytanie: czy gminy ze znaczącym udziałem ludności niepolskiej (powyżej 30%) różnią się pod względem stabilności lokalnej egzekutywy, od podobnych do nich ze względu na liczbę ludności czy położenie, gmin z nieznacznym udziałem ludności niepolskiej i gmin, w których ta kategoria w ogóle nie występuje. Jednocześnie, udzielając odpowiedzi na tak sformu-

mułowane pytanie, przedstawione zostanie oddziaływanie wcześniejszego doświadczenia politycznego.

Ludność niepolaska

Problematyka etniczności i narodowości w kontekście wyborów lokalnych bywa podnoszona na przykład, w zakresie wpływu przedstawicieli grup etnicznych na szanse kandydatów te grupy reprezentujących, czy też jakości reprezentacji grup mniejszościowych [np. Lieske 1989; Siemiatycki, Anver 2002]. Generalnie, nie ma zbyt wielu doniesień uwzględniających jako pierwszoplanowy czynnik, wpływ zróżnicowania pod względem etnicznym i narodowościowym środowiska wyborców na stabilność i reelekcję lokalnej władzy (wykonawczej).

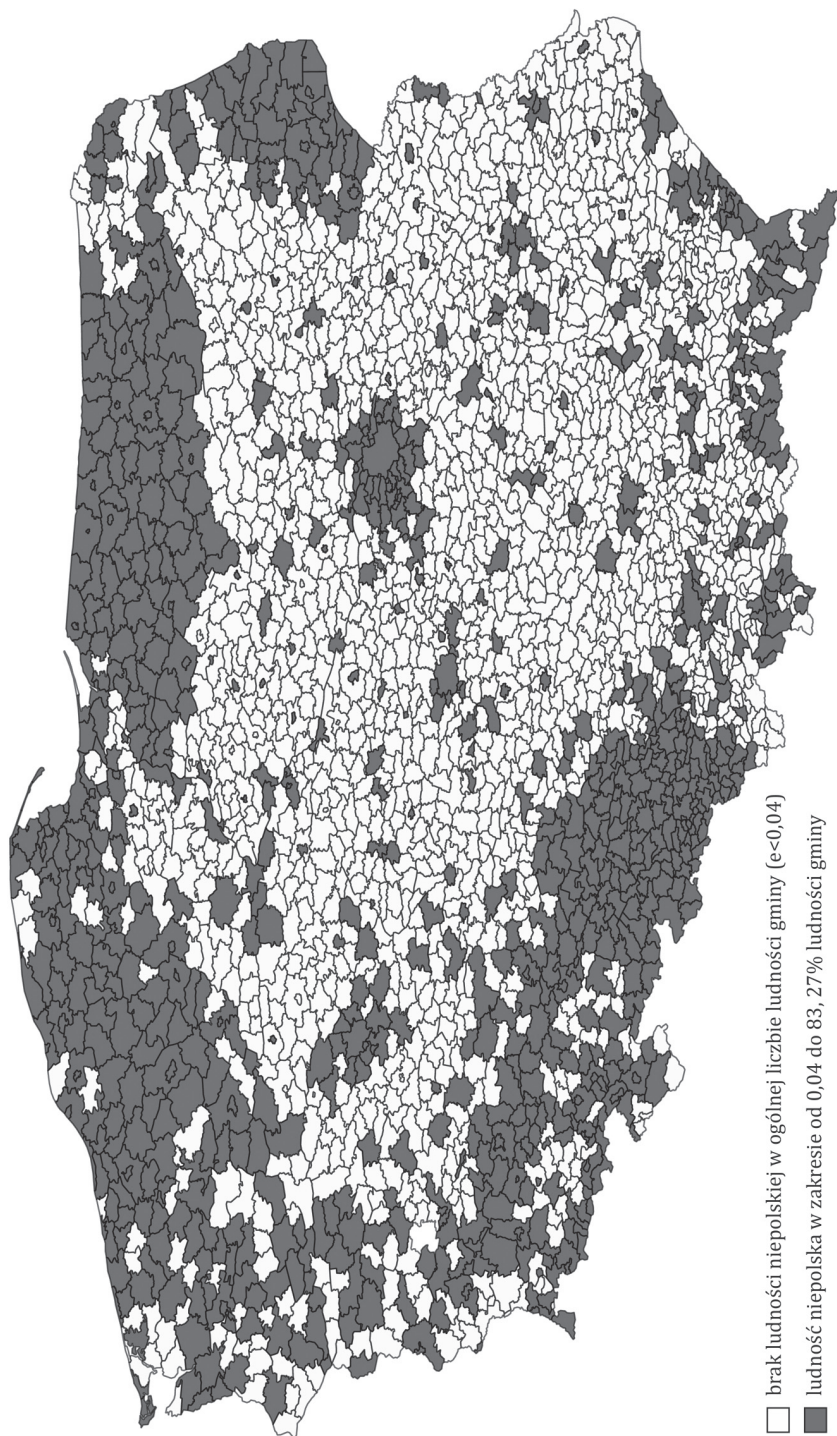
W niniejszym artykule ludność niepolaska definiowana jest jako kwalifikacja narodowościowa inna niż polska, wykazywana w Narodowym Spisie Powszechnym z 2002 roku. Nie można bowiem pozyskać zagregowanych do poziomu gmin danych w zakresie analogicznej kategorii z ostatniego NSP w 2011 roku [Barwiński 2013]. Metodologia gromadzenia informacji o przynależności narodowościowej w spisie z 2011 roku ma budzić szereg wątpliwości [Łodziński 2012] i finalnie uniemożliwiać agregację tych danych do poziomu gmin [Barwiński 2013]. Dlatego autor bazuje w tym względzie, na wynikach NSP z 2002 roku. Wedle tych wyników, ludność niepolaska reprezentowana jest w sumie w 920 gminach w kraju. Przy czym, jedynie w siedmiu gminach obserwuje się udział tej kategorii w zakresie wyższym niż połowa ludności danej gminy, a pięć spośród tych siedmiu gmin znajduje się w województwie podlaskim. Można też zauważyć skrajnie symetryczny rozkład reprezentacji udziału ludności niepolskiej w 920 gminach, w których w ogóle NSP 2002 odnotowuje udział tej kategorii (tabela 1).

Tabela 1. Udział ludności niepolskiej w ogólnej liczbie mieszkańców gminy, wybrane miary tendencji centralnej [%]

Oznaczenie	N	Q0	Q1	Q2	Q3	p90	Q4	AV	SD
Procent	920	0,04	0,21	0,43	1,55	11,49	83,27	3,83	9,81

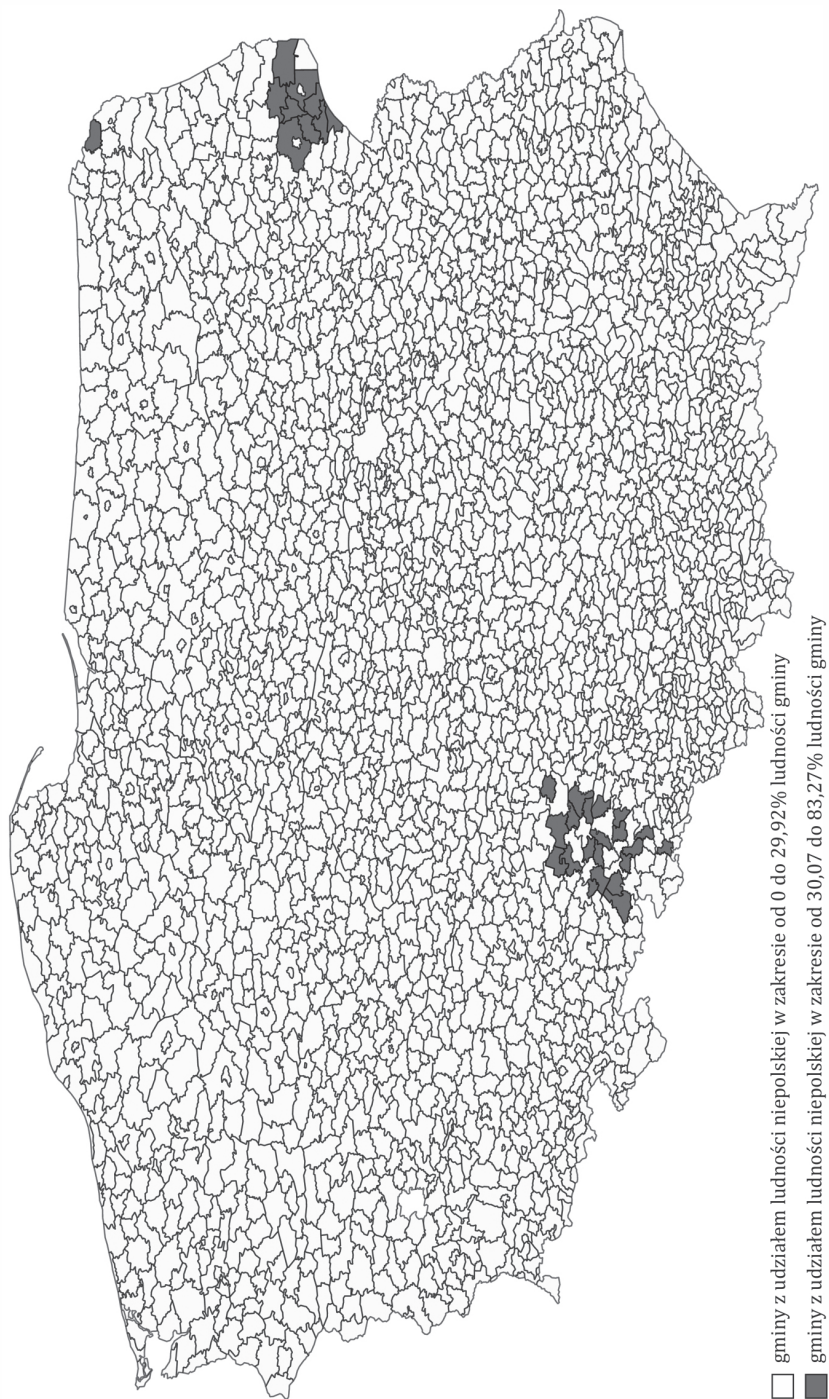
Oznaczenia: (Q) – kwartyly; (p90) – dziewiąty decyl; (AV) – średnia; (SD) – odchylenie standardowe.

Mapa 1. Udział ludności niepolskiej w ogólnej liczbie ludności gminy

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002.

Mapa 2. Gminy, w których udział ludności niepolskiej przekracza 30% ogółu ludności gminy

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002.

Jedynie w 31 gminach w kraju, występuje wyższy niż 30% ($e \geq 30,07\%$) udział ludności niepolskiej w ogólnej liczbie ludności gminy. W 101 gminach ten udział przekracza 10% ($e \geq 10,39\%$) ogółu ludności gminy. Mapa 1 przedstawia geograficzne rozmieszczenie gmin, w których NSP 2002 odnotowuje jakikolwiek udział ludności niepolskiej w ogólnej liczbie ludności gminy ($N=920$; $e \geq 0,04\%$). Na mapie 2 wskazano z kolei te gminy, w których udział ludności niepolskiej przekracza 30% ogółu ludności gminy ($N=31$; $e \geq 30,07\%$).

Założenia i metodologia

Pierwsza przyjęta hipoteza zakłada, że w grupie gmin ze znaczącym udziałem ludności niepolskiej powyżej 30% ($e \geq 30,07\%$) nie występują różnice w stabilności lokalnej egzekutywy w porównaniu ze zbliżonymi pod względem typu administracyjnego, położenia w określonym województwie i liczby ludności gmin, w których w ogóle nie odnotowano udziału ludności niepolskiej oraz, w których udział tej grupy jest niższy niż 30%, ($e \leq 29,92\%$) w całkowitej liczbie ludności. Jako znaczący udział ludności niepolskiej przyjęto arbitralnie kryterium co najmniej 30% ($e \geq 30,07\%$) takiej ludności w liczbie ludności danej gminy (wg NSP 2002). W zamierzeniu ma to wyeksponować wpływ tego czynnika i osłabić oddziaływanie innych zmiennych na zmienne zależne.

Stabilność lokalnej egzekutywy stanowi zmienną zależną i oznacza ciągłość pozostawania na stanowisku lokalnej władzy wykonawczej przez tą samą osobę w wyborach w 2002, 2006, 2010 i w 2014 roku. Z najwyższą stabilnością mamy do czynienia wówczas, gdy stanowisko wójta, burmistrza w danej gminie zachowuje ta sama osoba przynajmniej od 2002 roku, wówczas zmienna ta przyjmuje wartość 4. W sytuacji, kiedy od 2006 roku do chwili obecnej gminą rządzi ta sama osoba zmienna ta przyjmuje wartość 3. W przypadku rządzenia od 2010 roku przez tą samą osobę zmienna przyjmuje wartość 2. Z kolei w tych gminach, w których w wyniku ostatnich wyborów samorządowych w 2014 roku stanowisko wójta, burmistrza objęła osoba, która nie sprawowała tej funkcji w kadencji poprzedniej (choć mogła na przykład w kadencji 2002–2006, 2006–2010, albo w obydwu) wartość tej zmiennej to 1. W ten sposób najwyższa stabilność lokalnej władzy wykonawczej oznaczana jest wartością 4, a najniższa wartością 1. Na wartość zmiennej stabilność lokalnej egzekutywy wpływają takie czynniki, jak: (a) skłonność do ponownego kandydowania; oraz (b) szanse wygranej w wyborach kolejnych w zależności od zwycięstwa lub porażki w wybo-

rach poprzednich. Te parametry dookreślające zdefiniowany powyżej poziom stabilności lokalnej egzekutywy, są elementami założeń w hipotezie drugiej.

W zakresie weryfikacji pierwszej hipotezy, w związku z brakiem spełnienia założeń wymaganych przy testach parametrycznych, w dowodzeniu użyto testu nieparametrycznego U Manna-Whitneya. Testowana jest wartość zmiennej zależnej – stabilność lokalnej egzekutywy (zmienna kandydencje w tabeli 2), a poszczególne typy gmin z określonym udziałem ludności niepolskiej stanowią bodziec.

W sumie, dla celów weryfikacyjnych wyznaczono trzy równoliczne grupy gmin o różnym nasileniu występowania zmiennej ludność niepoliska. Pierwsza z grup, to grupa eksperymentalna złożona z 31 gmin, z wyższym niż 30% udziałem ludności niepolskiej ($e \geq 30,07\%$), w ogólnej liczbie ludności danej gminy (według NSP 2002). Wyłoniono również dwie grupy kontrolne. Grupa kontrolna 1, została wyodrębniona w następujących krokach:

- a) wyodrębniono grupę prekontrolną złożoną ze wszystkich gmin z trzech województw, które w sumie tworzą grupę eksperymentalną (gminy z województw: opolskiego, podlaskiego i śląskiego: $N=356$; $e=(\text{od } 0,06 \text{ do } 83,27\%)$;
- b) z grupy prekontrolnej wyodrębniono jedynie te gminy, w których: $e=0$, ($e < 0,04$ – jako wartość minimalna zmiennej ludność niepoliska – tabela 1), dzięki czemu otrzymano $N=135$ gmin;
- c) spośród 135 gmin wyodrębniono te gminy, których liczba ludności (według GUS stan na 31.12.2014) jest niższa, niż 11093 i które mają status administracyjny gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w roku 2015, (jest to wymóg odzwierciedlenia struktury grupy eksperymentalnej), dzięki czemu otrzymano: $N= 109$ gmin;
- d) spośród 109 gmin za pomocą losowania prostego wylosowano 28% gmin, dzięki czemu otrzymano 31 gmin tworzących grupę kontrolną I.

Ze względu na brak odzwierciedlenia proporcji gmin w grupie kontrolnej I pod względem reprezentacji w ramach poszczególnych województw (tabela 2) w odniesieniu do grupy eksperymentalnej oraz ze względu na dodatkową parę porównawczą⁴, postanowiono dodatkowo wyodrębnić grupę kontrolną II, w taki sposób, aby uzyskać liczebności gmin z poszczególnych

⁴ Porównywanie grupy eksperymentalnej z grupą kontrolną I; oraz grupy eksperymentalnej z grupą kontrolną II.

województw jak w grupie eksperymentalnej. W tym celu grupa kontrolna II wyłoniona została w następujących krokach:

- a) z grupy prekontrolnej (N=365), wyodrębniono jedynie te gminy, w których udział ludności niepolskiej jest niższy, niż 30% ($e < 30\%$), dzięki czemu uzyskano 325 gmin;
- b) z 325 gmin wybrano te, w których liczba ludności (według GUS stan na 31.12.2014) jest niższa niż 11 093 i które mają status administracyjny gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, co pozwoliło na wyodrębnienie 185 gmin;
- c) zbiór 185 gmin podzielono na trzy grupy według przynależności gmin do poszczególnych województw, (województwo opolskie N=25; województwo podlaskie N=86 i województwo śląskie N=74);
- d) w dalszej kolejności spośród gmin z każdego województwa wyodrębniono przy pomocy losowania prostego taką ich liczebność, aby odzwierciedlić skład grupy eksperymentalnej według liczebności gmin z poszczególnych województw oraz ich status administracyjny, pozwoliło to na wyodrębnienie 31 gmin tworzących grupę kontrolną II.

Strukturę poszczególnych grup przedstawiono w tabeli 2.

W przypadku grupy kontrolnej II nie udało się uzyskać liczebności gmin według typów administracyjnych, zbieżnych z liczebnościami wykazywanymi w grupie eksperymentalnej⁵. Natomiast, precyzyjnie odzwierciedlono proporcje gmin według przynależności do poszczególnych województw (tabela 2). Pod względem liczby ludności grupa eksperymentalna i obydwie grupy kontrolne są do siebie zbliżone. Ze względu na stabilność lokalnej egzekutywy, najwyższy udział nieprzerwanie najdłużej rządzących (od 2002 roku), obserwujemy w grupie kontrolnej I (41,9%), a najniższy w grupie kontrolnej II (29%).

Druga hipoteza odnosi się bezpośrednio do stwierdzenia wpływu doświadczenia politycznego na zmiany mierzalnej przewagi wyborczej kandydatów w kolejnych wyborach. Założono brak występowania istotnych różnic w skłonności do kandydowania oraz w szansach na wygraną w wyborach kolejnych ze względu na fakt zwycięstwa lub porażki kandydata w wyborach poprzednich. Weryfikacja w tym zakresie przebiega w schemacie dwóch par porównań: 1) gminy z grupy eksperymentalnej z gminami z grupy kontrolnej I; oraz 2) gminy z grupy eksperymentalnej z gminami z grupy kontrolnej II. Zróżnicowanie na tym tle gmin w grupie eksperymentalnej w odniesieniu do dwóch pozostałych grup gmin jest określane na

⁵ Ograniczone możliwości wyboru spośród gmin województwa opolskiego.

podstawie różnic stwierdzonych między grupą eksperymentalną i obydwoma grupami kontrolnymi.

Tabela 2. Struktura grup

Wyszczególnienie	Eksperymentalna		Prekontrolna		Kontrolna I		Kontrolna II	
	I	II	I	II	I	II	I	II
Statystyki								
Q0	1615	30,07	1615	0,06	1950	0	2399	0
Q1	3804	35,22	5091,25	0,81	3641	0	3835	0
Q2	5969	40,55	8087,5	6,51	5122	0	5365	0
Q3	7966	49,87	14357,5	19,78	6404	0	7802	2,48
Q4	11093	83,27	301834	83,27	10801	0	9700	28,23
SD	2641,37	14,98	37127,97	16,57	2125,56	0	2213,32	8,8
Av	6153,45	46,66	19041,29	13,26	5265,94	0	5846,74	4,6
Województwo	N	%	N	%	N	%	N	%
opolskie	20	64,5	71	19,9	4	12,9	20	64,5
podlaskie	10	32,3	118	33,1	16	51,6	10	32,3
śląskie	1	3,2	167	46,9	11	35,5	1	3,2
Σ	31	100	356	100	31	100	31	100
Kadencje	N	%	N	%	N	%	N	%
1	8	25,8	136	38,2	7	22,6	12	38,7
2	5	16,1	61	17,1	6	19,4	5	16,1
3	6	19,4	59	16,6	5	16,1	5	16,1
4	12	38,7	100	28,1	13	41,9	9	29
Σ	31	100	356	100	31	100	31	100
Typ	N	%	N	%	N	%	N	%
wiejskie	24	77,4	210	59	28	90,3	28	90,3
miejsko-wiejskie	7	22,6	81	22,8	3	9,7	3	9,7
miejskie	0	0	42	11,8	0	0	0	0
mpp	0	0	23	6,5	0	0	0	0
Σ	31	100	356	100	31	100	31	100

Oznaczenia: (I) – liczba ludności gminy według stanu na 31.12.2014; (II) – odsetek ludności niepolskiej w ogólnej liczbie ludności gminy według NSP 2002; (mpp) – miasta na prawach powiatu, według stanu na 31.12.2014.

Źródło: obliczenia własne.

Sugerowana tutaj metoda pomiaru *incumbency advantage* wymaga wytworzenia typowych w tym zakresie zmiennych [zob. np. Trounstein 2011]. Pierwsza zmienna, to siła kandydata (*vote share*). Jest to procent głosów uzyskanych przez danego kandydata w wyborach bieżących (VSt). W sytuacji braku drugiej tury VSt każdego z kandydatów, to odsetki głosów

zdobyte przez nich w pierwszej turze. W przypadku występowania drugiej tury, kandydaci, którzy nie zakwalifikowali się do drugiej tury zachowują swoje VSt z tury pierwszej, a ci którzy przeszli do drugiej tury, otrzymują VSt z tury drugiej, z pominięciem VSt z tury pierwszej. Drugą zmienną jest przewaga kandydata (*vote margin* – MVt). W sytuacji braku drugiej tury, MVt dla przegranych, to różnica ich VSt oraz VSt zwycięzcy, a w przypadku zwycięzcy, różnica jego/jej VSt i kolejnego pod względem odsetka VSt konkurenta. W przypadku występowania drugiej tury, MVt przegranych w pierwszej i przegrywającego w drugiej turze, to różnica ich VSt i VSt zwycięzcy z drugiej tury, a dla zwycięzcy, to różnica jego/jej VSt z tury drugiej w stosunku do VSt przegranego/przegranej w drugiej turze. W przypadku jednego kandydata, MVt tego kandydata/kandydatki, to jego/jej VSt minus 50. Trzecia zmienna określa czy dany kandydat zwyciężył w wyborach bieżących (Wt). W przypadku zwycięstwa danego kandydata, zostaje on/ona oznaczony jako 1, w przypadku porażki jako 0. Kolejna zmienna, to kandydowanie w wyborach kolejnych (Rt+1), oznaczane jako 0 w sytuacji, gdy kandydat z wyborów poprzednich (t), nie kandyduje w wyborach kolejnych (t+1); a w przypadku odmiennym oznaczane jako 1. Piąta zmienna (Wt+1) odnotowuje fakt sukcesu w kolejnych wyborach (t+1) danego kandydata startującego w wyborach bieżących (t). Jeżeli określony kandydat nie kandyduje w kolejnych wyborach (Rt+1=0), wówczas wartości tych zmiennych, to 0. W ten sposób, jeden kandydat występujący w dowolnych wyborach, tworzy jedną obserwację o określonych powyżej cechach (załącznik 1), których zakres może być w dalszej kolejności dowolnie rozbudowywany tak o cechy społeczno-demograficzne kandydata, jak i cechy ilościowe gminy, w której kandyduje. Umożliwia to wielowątkowe poszukiwanie przyczyn porażek i sukcesów wyborczych czy wzrostów i spadków poparcia kandydatów o określonej specyfice, co jednak daleko wykracza poza zakres niniejszego dowodzenia.

Z analizy we wszystkich cyklach wyborczych wykluczano te gminy, w których, w przynajmniej w jednym cyklu wyborczym (2002, 2006, 2010 albo w 2014 roku) wystąpiła trzecia tura wyborów organu wykonawczego. Wykluczeniu podlegają również gminy, w których z powodu nieuzyskania przez jednego kandydata wymaganego odsetka głosów (VSt>50%), wyboru organu wykonawczego dokonywała rada gminy. Należy także zwrócić uwagę obserwując zapis zmiennych w załączniku 1, że ostatnie wybory w 2014 roku nie mają wyznaczonych wszystkich cech, ponieważ dla tych wyborów nie można jeszcze określić na przykład wartości MVt+1. Dlatego obserwa-

cje z tego roku (kandydaci opisani niepełnym zakresem cech), również nie są uwzględniane w analizie. W sumie, analiza obejmuje łącznie, trzy cykle wyborcze (2002, 2006 i 2010) dla każdej z wydzielonych grup. Możliwe jest również szacowanie każdego z cykli wyborczych oddzielnie, jednak ze względu na znikomą liczebność grup z tego zrezygnowano i wszystkie trzy cykle szacowano łącznie.

Wyłączając obserwacje z 2014 roku oraz wykluczenia gmin głównie z grupy kontrolnej II, najliczniejsza pod tym względem jest grupa kontrolna I (N=285), następnie kontrolna II (N=278) i eksperymentalna (N=218) – statystyki dla grup wykazano w załączniku 2.

Wszystkie zmienne stosowane w analizie pozyskiwano z PKW oraz z GUS (Bank Danych Lokalnych).

Analiza i weryfikacja

W zakresie pierwszej hipotezy, zakładającej różnice w stabilności lokalnej egzekutywy w grupie eksperymentalnej względem grupy kontrolnej I i II, należy stwierdzić ich brak. Po pierwsze, zastosowanie testu rangowego U Manna-Whitneya, gdzie testowaną zmienną jest stabilność lokalnej egzekutywy (wartości zmiennej *kadencje* w tabeli 2), w ramach porównań grup: eksperymentalna z kontrolną I oraz eksperymentalna z kontrolną II, w żadnym z porównań nie wykazuje istotnych statystycznie różnic⁶. Po drugie, jak można zaobserwować w tabeli 2 (zmienna: *kadencje*), gminy z grupy eksperymentalnej w odniesieniu do tych z grup kontrolnej I i II, charakteryzują się pośrednim udziałem tak rządzących najdłużej, jak i nowo wybranych w 2014 roku.

Założenie drugie przewiduje, że wśród gmin z grupy eksperymentalnej w porównaniu do gmin z grup kontrolnych, spotkamy się ze zbliżoną przewagą wynikającą z doświadczenia politycznego, czyli z faktu bycia inkumbentem. W tabeli 3 można ocenić skłonność kandydatów do kandydowania oraz możliwości zwycięstwa w wyborach kolejnych (t+1), w zależności od wygranej lub porażki w wyborach poprzednich (Wt=0 lub 1).

⁶ Analiza testem rangowym U Manna-Whitneya, zmiennej testowanej *kadencja* (zob. tabela 2), w porównaniu grupy eksperymentalnej z kontrolną I wykazała: U=465; p=ni. (istotność asymptotyczna dwustronna). W porównaniu grupy eksperymentalnej z kontrolną II wykazano: U=405; p=ni. (istotność asymptotyczna dwustronna).

Tabela 3. Proporcje kandydujących i wygrywających w kolejnych wyborach ze względu na sukces lub porażkę w wyborach poprzednich

Wyszczególnienie		N	N	N	%	%	%
Przegrywający wybory W_t		$W_t=0$	$R_{t+1}=1$	$W_{t+1}=1$	$R_{t+1}=1/W_t=0$	$W_{t+1}=1/W_t=0$	$W_{t+1}=1/R_{t+1}=1$
$W_t=0$	eksperymentalna	125	21	5	16,80	4,00	23,81
	kontrolna I	192	42	9	21,88	4,69	21,43
	kontrolna II	194	39	3	20,10	1,55	7,69
Wygrywający wybory W_t		$W_t=1$	$R_{t+1}=1$	$W_{t+1}=1$	$R_{t+1}=1/W_t=1$	$W_{t+1}=1/W_t=1$	$W_{t+1}=1/R_{t+1}=1$
$W_t=1$	eksperymentalna	93	79	72	84,95	77,42	91,14
	kontrolna I	93	88	69	94,62	74,19	78,41
	kontrolna II	84	76	58	90,48	69,05	76,32

Źródło: obliczenia własne na podstawie PKW.

W grupie eksperymentalnej przegrywający uprzednie wybory najrzadziej decydują się na kandydowanie w wyborach kolejnych (16,8%)⁷, w porównaniu z gminami z grup kontrolnych, jednak kandydując, w porównaniu z pozostałymi grupami, najczęściej wygrywają (23,81%). Wśród wygrywających wybory poprzednie, w grupie eksperymentalnej, ponownie obserwujemy ich najniższą skłonność do ponownego ubiegania się o urząd (84,95%), najczęściej o reelekcję starają się kandydujący w gminach z grupy kontrolnej I (94,62%). Jednak i w tym przypadku w grupie eksperymentalnej, wśród kandydujących spotykamy najwyższy odsetek wygranych (91,14%). Ma to związek z niską podażą kandydatów w gminach z grupy eksperymentalnej, w tych gminach najczęściej występują również wybory, w których nie kandyduje poprzednio rządzący (wybory w trybie tzw. *open race*). Przyczyny nieubiegania się inkumbenta o reelekcję mogą być różnorakie, od osiągnięcia albo zbliżania się do wieku emerytalnego, przez zmianę planów zawodowych, wydarzenia rodzinne, aż po przewidywanie porażki, co bywa trudno dostrzegalne w analizie danych ilościowych. Analiza nie wyklucza sytuacji, w których wybory odbywają się bez startu inkumbenta, również z tego powodu, że w grupie eksperymentalnej we wszystkich dotychczasowych wyborach bezpośrednich, taka sytuacja wystąpiła czternastokrotnie (co znajduje potwierdzenie w danych w tabeli 3), podczas, gdy w grupie

⁷ Zbliżone proporcje ponownego kandydowania wśród przegrywających poprzednie wybory odnotowano na przykład w Indiach i USA [Uppal 2009].

kontrolnej I: 5 razy, a w kontrolnej II: 9 razy. Przyczyną takich dysproporcji nie musi być wiek rządzących, choć mediana wieku w grupie eksperymentalnej należy do najwyższych, jednak różnica we wszystkich grupach, pod tym względem nie przekracza w żadnych wyborach 3 lat. W grupie eksperymentalnej mamy również taką samą liczbę rządzących nieprzerwanie od siedmiu kadencji (od 1990 roku), jak w grupach kontrolnych, wszędzie spotykamy aktualnie po dwa takie przypadki.

Aby stwierdzić, czy różnice w skłonności do kandydowania i szans wygrania w kolejnych wyborach ze względu na sukces albo porażkę w wyborach poprzednich (tabela 3) są istotne statystycznie, przeprowadzono porównanie średnich w planie dla grup niezależnych. W tym celu ujednolicono liczebność obserwacji we wszystkich trzech grupach, z podziałem na przegrywających i wygrywających wybory poprzednie (W_t), za pomocą losowania prostego, do najniższej liczebności wykazywanej w jednej z trzech grup porównawczych. Wynik takiego działania przedstawia załącznik 3 i jest to analogiczne zestawienie danych jak w tabeli 3, z tą różnicą, że wszystkie grupy są równoliczne. Załącznik 3 przedstawia także analogiczny do tabeli 4 wynik porównania średnich w planie dla grup niezależnych dla przegrywających poprzednie wybory. Natomiast tabela 4 prezentuje wynik porównania średnich dla wygrywających wybory poprzednie (zmienna niezależna, bodziec), testowane zmienne zależne, to kandydowanie (R_{t+1}) oraz wygrana w wyborach następnych (W_{t+1}). Wynik porównania sugeruje istotne statystycznie różnice jedynie w zakresie grupy eksperymentalnej i kontrolnej I, w przypadku proporcji kandydujących w wyborach kolejnych (R_{t+1}). W gminach z grupy kontrolnej I ubieganie się o reelekcję jest istotnie częstsze niż w gminach wchodzących w skład grupy eksperymentalnej. W tym zakresie wśród przegrywających wybory poprzednie w ogóle nie odnotowano istotnych statystycznie różnic.

Tabela 4. Testy istotności różnic średnich dla wygrywających wybory poprzednie w zakresie ubiegania się o reelekcję (Rt+1) oraz zwycięstwa w wyborach następnych (Wt+1)

Wygrywający wybory Wt		Kodowanie	N	Av	SD	SE	p
Rt+1	eksperymentalna	(0; 1)	84	0,85	0,364	0,04	p<,05
	kontrolna I		84	0,94	0,238	0,026	
	eksperymentalna	(0; 1)	84	0,85	0,364	0,04	ni.
	kontrolna II		84	0,9	0,295	0,032	
Wt+1	eksperymentalna	(0; 1)	84	0,76	0,428	0,047	ni.
	kontrolna I		84	0,74	0,442	0,048	
	eksperymentalna	(0; 1)	84	0,76	0,428	0,047	ni.
	kontrolna II		84	0,69	0,465	0,051	

Źródło: obliczenia własne na podstawie PKW.

Podsumowanie

Obydwa przyjmowane założenia badawcze zweryfikowano pozytywnie. Negatywna weryfikacja w tym zakresie oznaczałaby, że grupa gmin ze znacznym udziałem ludności niepolskiej wyróżnia się odmiennym natężeniem zmiennych w zakresie porównywanych, na tle pozostałych dwóch grup porównawczych. Tymczasem należy uznać, że gminy ze znaczącym udziałem ludności niepolskiej, na tle dwóch pozostałych wyodrębnionych typów gmin, nie różnią się pod względem stabilności lokalnej egzekutywy. Gminy z grupy eksperymentalnej charakteryzują zbliżone proporcje najdłużej i najkrócej nieprzerwanie rządzących od 2002 roku. Kandydaci we wszystkich typach gmin z podobną częstotliwością kandydują i wygrywają w wyborach kolejnych zarówno w grupie tych, którzy przegrali wybory poprzednie, jak i wśród tych, którzy wybory poprzednie wygrali.

Potencjalne dysproporcje w tym względzie są pochodną zakresu podaży kandydatów oraz częstszego zjawiska nieubiegania się przez inkumbentów o reelekcję, w gminach z grupy eksperymentalnej.

Bibliografia

- Arvate P. R., Mendes M., Rocha A. (2010), *Are Voters Fiscal Conservatives? Evidence from Brazilian Municipal Election*, "Estudos Econômicos", nr 40.
- Arvind J. K. (1998), *Economics of Corruption*, Boston.
- Balaguer-Coll M. T., Brun-Martos M. I., Forte A., Tortosa-Ausina E. (2015), *Local governments re-election and its determinants: New evidence based on a Bayesian approach*, "European Journal of Political Economy", nr 39.
- Barwiński M. (2014), *Struktura narodowościowa Polski w świetle wyników spisu powszechnego z 2011 roku*, „Przegląd Geograficzny”, nr 86.
- Calonico S., Cattaneo M. D., Titiunik R. (2015), *rdrobust: An R Package for Robust Nonparametric Inference in Regression – Discontinuity Designs*, "The R Journal", nr 7/1.
- Erikson R., Wright G. (2001), *Voters, Candidates, and Issues in Congressional Elections*, [w:] L. Dodd, B. Oppenheimer (red.), *Congress Reconsidered*, Washington D.C.
- Halamska M. (2001), *Reprodukcja czy wymiana? Przekształcenia lokalnych elit politycznych w Polsce w latach 1990–1998*, Warszawa.
- Hanusch M., Magleby D. B. (2014), *Popularity, polarization, and political budget cycles*, "Public Choice", nr 159/3.
- Herbut R. (2008), *Model demokracji reprezentacyjnej*, [w:] J. Juchonowski, M. S. Wolański (red.), *Studia z nauk społecznych i humanistycznych*, Wrocław.
- Holbrook T. M., Weinschenk A. C. (2014), *Money, candidates, and mayoral elections*, "Electoral Studies" nr 35.
- Janik K. (2007), *Bezpośrednie wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast – geneza i doświadczenia dwóch elekcji*, [w:] J. Marszałek-Kawa (red.), *Samorząd terytorialny. Studium politologiczne*, Toruń.
- Krasnowolski A. (2010), *Wybrane zagadnienia z dwudziestoletniej ewolucji samorządu terytorialnego*, Kancelaria Senatu, Biuro Analiz i Dokumentacji, Dział Analiz i Opracowań Tematycznych, Warszawa.
- Krebbs T. B. (1998), *The Determinants of Candidates' Vote Share and the Advantages of Incumbency in City Council Elections*, "American Journal of Political Science", nr 42.
- Kukovič S., Haček M. (2013), *The Re-Election of Mayors in the Slovenian Local Self-Government*, "Lex Localis – Journal of Local Self-Government", nr 11.
- Leske J. (1989), *The Political Dynamics of Urban Voting Behavior*, "American Journal of Political Science", nr 33.
- Lee D. S. (2001), *The Electoral Advantage to Incumbency and Voters' Valuation of Politicians' Experience: A Regression Discontinuity Analysis of Elections to the U.S. House*, "NBER Working Paper", nr 8441.
- Lee D. S. (2008), *Randomized Experiments from Non-random Selection in U.S. House Elections*, "Journal of Econometrics", nr 142/2.

- Łodziński S. (2012), *Analiza metodologii Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku w zakresie pytań o narodowość, etniczność oraz język domowy i ojczysty*, Biuro Analiz Sejmowych 917/12, Warszawa.
- Oliver J.E. (2000), *City Size and Civic Involvement in Metropolitan America*, "American Political Science Review", nr 94.
- Oliver J.E., Ha S.E. (2007), *Vote Choice in Suburban Elections*, "American Political Science Review", nr 101.
- Oliver J.E., Ha S.E., Callen Z. (2012), *Local Elections and the Politics of Small-Scale Democracy*, Princeton.
- Piasecki A. (2004), *Wybory parlamentarne, samorządowe, prezydenckie 1989–2002*, Toruń.
- Peters G. (1995), *Polityka i biurokracja państwowa*, [w:] J. Szczupaczyński (red.), *Władza i społeczeństwo. Antologia tekstów z zakresu socjologii polityki*, Warszawa.
- Siemiatycki M., Anver S. (2002), *Ethnoracial Political Representation in Toronto: Patterns and Problems*, "Journal of International Migration and Integration", nr 3/2.
- Stonecash J. M. (2008), *Reassessing the Incumbency Effect*, Cambridge.
- Taylor Z. (2015), *The advantages of incumbency and the determinants of municipal candidate vote share: The 2014 City of Toronto Election*, Canadian Political Science Association Annual Meeting, Ottawa, 2 June 2015, Working Draft.
- Tituniek R. (2011), *Incumbency Advantage in Brazil: Evidence from Municipal Mayor Elections*, (under revision), Michigan.
- Trounstone J., *Information, Turnout, and Incumbency in Local Elections*, <https://www.princeton.edu/csdp/events/Trounstone020509/Trounstone020509.pdf>, [01.12.2015]
- Trounstone J. (2011), *Evidence of a Local Incumbency Advantage*, "Legislative Studies Quarterly", nr 36.
- Marshall M., Shah P., Ruhil A. (2011), *The Study of Local Elections*, <http://www.leap-elections.org/Publication>, [1.12.2015]
- Uppal Y. (2009), *The disadvantaged incumbents: estimating incumbency effects in Indian state legislatures*, "Public Choice", nr 138.
- Uppal Y. (2010), *Estimating Incumbency Effects in U.S. State Legislatures: A Quasi- Experimental Study*, "Economics & Politics", nr 22/2.
- Viega L. G., Veiga F. J. (2007), *Political business cycles at the municipal level*, "Public Choice", nr 131.

Załącznik 1.

Rok wyborów	Gmina	Nazwisko Imię	VS	MV	Wt	Rt+1	Wt+1
2002	Cisek	Gros Henryk	3,888	-51,369	0	0	0
2002	Cisek	Nagórzański Kazimierz	18,675	-36,583	0	0	0
2002	Cisek	Oleks Walter	22,18	-33,078	0	0	0
2002	Cisek	Parys Alojzy	55,257	33,078	1	1	1
2006	Cisek	Parys Alojzy	60,593	21,185	1	1	1
2006	Cisek	Ketzler Alojzy	22,258	-38,335	0	1	0
2006	Cisek	Kirchniawy Robert	39,407	-21,185	0	0	0
2010	Cisek	Parys Alojzy	58,74	17,48	1	1	1
2010	Cisek	Ketzler Alojzy	41,26	-17,48	0	1	0
2014	Cisek	Parys Alojzy	55,4	10,8	1	0	0
2014	Cisek	Ketzler Alojzy	44,6	-10,8	0	0	0
2002	Reńska Wieś	Bomba Marek	12,63	-48,055	0	0	0
2002	Reńska Wieś	Gancarzyk Antoni	26,685	-34,001	0	0	0
2002	Reńska Wieś	Wojciechowski Marian	60,685	34,001	1	1	1
2006	Reńska Wieś	Wojciechowski Marian	87,773	37,773	1	1	1
2010	Reńska Wieś	Wojciechowski Marian	76,18	52,36	1	1	1
2010	Reńska Wieś	Kufka Ryszard	23,82	-52,36	0	1	0
2014	Reńska Wieś	Wojciechowski Marian	61,31	40,28	1	0	0
2014	Reńska Wieś	Kufka Ryszard	14,71	-46,6	0	0	0
2014	Reńska Wieś	Izaak Patryk	2,94	-58,37	0	0	0
2014	Reńska Wieś	Tokarczyk Andrzej	21,03	-40,28	0	0	0
2002	Lasowice Wielkie	Grzesik Eugeniusz	63,186	26,371	1	0	0
2002	Lasowice Wielkie	Szachowicz Mariola	36,814	-26,371	0	0	0
2006	Lasowice Wielkie	Gagat Daniel	50,403	0,806	1	1	1
2006	Lasowice Wielkie	Gerlic Rudolf	49,597	-0,806	0	0	0
2010	Lasowice Wielkie	Gagat Daniel	58,39	16,78	1	1	1
2010	Lasowice Wielkie	Butra Andrzej	24,76	-33,63	0	0	0
2010	Lasowice Wielkie	Skoczylas Otylia	41,61	-16,78	0	0	0

cd. załącznik 1.

Rok wyborów	Gmina	Nazwisko Imię	VS	MV	Wt	Rt+1	Wt+1
2014	Lasowice Wielkie	Gagat Daniel	76,92	53,84	1	0	0
2014	Lasowice Wielkie	Romanowska Ewa	23,08	-53,84	0	0	0
2002	Strzeleczy	Kurpiela Bronisław	59,624	27,7	1	1	1
2002	Strzeleczy	Ryglewicz Wojciech	8,451	-51,174	0	0	0
2002	Strzeleczy	Tomala Piotr	31,925	-27,7	0	0	0
2006	Strzeleczy	Kurpiela Bronisław	77,731	27,731	1	1	1
2010	Strzeleczy	Kurpiela Bronisław	53,66	7,32	1	1	0
2010	Strzeleczy	Pietruszka Marek	21,72	-31,94	0	1	1
2010	Strzeleczy	Willim Dariusz	46,34	-7,32	0	0	0
2014	Strzeleczy	Kurpiela Bronisław	45,33	-9,34	0	0	0
2014	Strzeleczy	Pietruszka Marek	54,67	9,34	1	0	0
2014	Strzeleczy	Wolny Włodzimierz	25,73	-28,94	0	0	0

Źródło: obliczenia własne na podstawie: PKW.

Załącznik 2.

Statystyki podsumowujące

Eksperymentalna	N	AV	SD	Min	Max
VSt	218	43,16	25,87	1,9	97,14
MVt	218	-7,68	37,75	-79,11	79,11
Wt	218	0,43	0,49	0	1
Rt+1	218	0,46	0,49	0	1
Wt+1	218	0,35	0,47	0	1
Kontrolna I	N	AV	SD	Min	Max
VSt	285	34,82	24,5	0,07	90,5
MVt	285	-17,33	36,63	-79,65	76,78
Wt	285	0,33	0,47	0	1
Rt+1	285	0,46	0,49	0	1
Wt+1	285	0,27	0,44	0	1
Kontrolna II	N	AV	SD	Min	Max
VSt	278	33,52	24,1	0,9	91,95
MVt	278	-19,1	34,83	-80,62	80,62
Wt	278	0,3	0,46	0	1
Rt+1	278	0,41	0,49	0	1
Wt+1	278	0,22	0,41	0	1

Źródło: obliczenia własne na podstawie: PKW.

Załącznik 3.

Grupy równoliczne wśród przegrywających i wygrywających wybory poprzednie (Wt) w grupie eksperymentalnej, kontrolnej I i kontrolnej II.

Proporcje kandydujących i wygrywających w kolejnych wyborach ze względu na sukces lub porażkę w wyborach poprzednich

Wyszczególnienie		N	N	N	%	%	%
Przegrywający wybory Wt		Wt=0	Rt+1=1	Wt+1=1	Rt+1=1/ Wt=0	Wt+1=1/ Wt=0	Wt+1=1/ Rt+1=1
Wt=0	eksperymentalna	125	21	5	16,8	4	23,81
	kontrolna I	125	29	7	23,2	5,6	24,14
	kontrolna II	125	26	1	20,8	0,8	3,85
Wygrywający wybory Wt		Wt=1	Rt+1=1	Wt+1=1	Rt+1=1/ Wt=1	Wt+1=1/ Wt=1	Wt+1=1/ Rt+1=1
Wt=1	eksperymentalna	84	71	64	84,52	76,19	90,14
	kontrolna I	84	79	62	94,05	73,81	78,48
	kontrolna II	84	76	58	90,48	69,05	76,32

Źródło: obliczenia własne na podstawie: PKW.

Testy istotności różnic średnich dla wygrywających wybory poprzednie w zakresie ubiegania się o reelekcję następną (Rt+1) oraz zwycięstwa w wyborach następną (Wt+1)

Przegrywający wybory Wt		Kodowanie	N	Av	SD	SE	p
Rt+1	eksperymentalna	(0; 1)	125	0,17	0,375	0,034	ni.
	kontrolna I		125	0,23	0,424	0,038	
	eksperymentalna	(0; 1)	125	0,17	0,375	0,034	ni.
kontrolna II	125	0,21	0,408	0,036			
Wt+1	eksperymentalna	(0; 1)	125	0,04	0,197	0,018	ni.
	kontrolna I		125	0,06	0,231	0,021	
	eksperymentalna	(0; 1)	125	0,04	0,197	0,018	ni.
kontrolna II	125	0,01	0,089	0,008			

Źródło: obliczenia własne na podstawie: PKW.

SUMMARY

Hypothetical uniqueness of communes with a considerable share of non-Polish minority in terms of stability of the local executive elected in direct elections

The aim of the article is to find out whether communes with a considerable share of non-Polish residents (exceeding 30%) differ in terms of stability of local executive authorities appointed as a result of direct elections from communes where this category of people did not occur at all in the 2002 national census, and from those where the share of such people is lower than 30%. Generally, the findings suggest there are no differences in this respect.

KEYWORDS: incumbency advantage, non-Polish residents, re-election, local executive authority.